

SAĞLIK OKURYAZARLIĞI'NIN GÜNLÜK HAYATIMIZDAKİ YERİ

Ders kodu: EBE118

**Öğr. Gör. Mahdih MALEKİ SANİ
MALEKİ**

SOY'nu Günlük Hayatta Nerelerde Kullanırız?

- Satın aldığımız bir gıda ürününün etiketini okurken,
- Gazetelerde sağlıkla ilgili haberler okumamız,
- Sağlıkla ilgili televizyon programları takip etmemiz,
- Diyet ve egzersiz yapmamız, beslenmemize dikkat etmemiz,

Sağlık Okuryazarlığını Günlük Hayatta Nereelerde Kullanırız?

- Ne zaman doktora görünmemiz gerektiğine ve hangi sağlık kuruluşuna (aile hekimi, özel hastane, devlet hastanesi, üniversite hastanesi...) başvuracağımıza karar vermemiz,
- Doktor için randevu almamız,
- İlaç kullanmamız gerektiğinde doktorumuzun veya eczacımızın talimatlarına uymamız, ilacın prospektüsünü okumamız ve buna benzer yaptığımız veya yapmadığımız daha pek çok şey sağlık okuryazarlığıyla alakalıdır.

- Sağlık okuryazarlığı; sağlık bakımını için yerine getirilmesi gereken kuralları uygulama, tıbbi eğitim broşürlerini, reçete edilen ilaçlarla ilgili talimatları, randevu kartlarını, doktorların açıklamalarını, hastanelerdeki onam formlarını anlama ve karmaşık sağlık sistemleri ile başedebilme yeteneğini içerir.

Sağlık Okuryazarlığının Önemi

- Kaynakların doğru kullanılmasını, sağlık hizmetlerinde kalite koşullarının oluşturulmasını ve böylece yaşam biçimini değiştirebilecek düzeyde bireyin kendi sağlığının ve toplum sağlığının üzerinde yetkin olmasını da güçlendirir.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Sağlık okuryazarlığı sağlığın korunmasında önemli bir rol oynar.
- Sağlık okuryazarlığı ile sağlıklı yaşam biçimi davranışları arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır.
- Sağlık okuryazarlığı arttıkça, kişilerin dengeli beslenme, fiziksel aktiviteler yapma, stresten kaçınma gibi konulardaki eğilimleri de olumlu yönde artmaktadır

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Düşük sağlık okuryazarlığına sahip kişiler sigara, alkol, uyuşturucu bağımlılığı gibi kötü alışkanlıklardan kurtulma ve bu alışkanlıkların tedavisi için dahil oldukları süreçlerden, sağlık okuryazarlığı yüksek olanlara göre daha çabuk ayrılma, tedavi sürecini tamamlamadan bırakma eğilimindedirler
- Katılımcıların tedavi sürecinde kullanılan yazılı materyalleri ve sözlü talimatları anlamakta zorlanmaları ve bu durumu utandıkları için başkalarıyla paylaşmadıkları, başkalarına soru sormaktan çekinmeleri tedaviyi bırakma sürecinde etkilidir.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Sağlık okuryazarlığının sağlık çıktıları üzerinde de önemli etkileri vardır.
- Uluslararası Ortak Komisyon (JointComission International-JCI) verilerine göre Amerika Birleşik Devletleri'nde İngilizce konuşma ve yazma becerisi düşük olan hastalarda tıbbi hata rapor oranı %49,2 iken, iyi derecede İngilizce konuşup yazabilen hastalarda bu oran %29,5 olarak belirlenmiştir

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Kaliteli bir sağlık hizmeti için, hastaların öncelikle şikâyetlerini doğru anlatabilmeleri ve semptomları olduğu gibi tanımlayabilmeleri gerekmektedir.
- Konuyla ilgili yerinde sorular sormaları, buna karşılık tıbbi önerileri ve tedavi yönergelerini anlayabilmeleri ideal koşullarda hastalardan beklenen özelliklerdir.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Sağlık okuryazarlığı yetersiz düzeyde olan hastaların, hastalık durumunu etkileyecek düzeyde iletişim sorunları yaşadıkları ve sağlık durumlarını ifade etme konusunda başarısız oldukları belirlenmiştir.
- Sağlık okuryazarlığı düzeyi yetersiz olan hastaların tıbbi durumlarını ve tedavilerini de yeterince anlayamadıkları ve bu kişilerin hastaneye yatış sıklıklarının daha yüksek oranda olduğu belirtilmektedir.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Düşük düzeydeki sağlık okuryazarlığı, insanların sağlığını ve dolayısıyla kişisel, sosyal ve kültürel gelişimini de olumsuz etkileyebilmektedir. Bu bağlamda insanların yeterli düzeyde sağlık okuryazarı olmaları gerekmektedir.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Yapılan araştırmalar, sağlık okuryazarlığı düzeyi yetersiz olan bireylerin genel sağlık, hastalık ve tedavi ile ilgili bilgilerinde özellikle kronik hastalık durumlarıyla ilgili bakım ve hastalığı yönetmede yetersiz olduklarını göstermektedir.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Sağlık bakımı sistemine ulaşmak için gerekli becerilerin yetersiz olduğu ve buna bağlı olarak da sağlık bakımı maliyetlerinin, tıbbi hataların ve mortalite oranlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu bireylerin sağlık hizmetlerinden yararlanma düzeylerinin de azalması ile birlikte sağlık durumlarının kötüleştiğini anlamada geciktikleri, tıbbi öneri ve/veya talimatlara bağlılıkta yetersizlik yaşadıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte, koruyucu sağlık hizmetlerini daha az kullanan bu hastaların, hastanede yatış ve acil servis gibi maliyeti yüksek hizmetlerden yararlanma oranlarının daha yüksek olduğu da ortaya çıkmıştır.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Sağlık okuryazarlığı düşük bireylerin, sağlık bakımını sistemine ulaşmak için gerekli becerilerin yetersiz olmakta ve buna bağlı olarak da bu bireylerin sağlık bakımını maliyetlerini, tıbbi hataları ve mortalite oranları daha yüksek olmaktadır.

SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ ÖNEMİ

- Sağlık okuryazarlığı düşük bireyler, sağlık hizmetlerinden yararlanma düzeylerinin de azalması ile birlikte sağlık durumlarının kötüleştiğini anlamada gecikmekte, tıbbi öneri ve/veya talimatlara bağlılıkta yetersizlik yaşamaktadır.
- Ayrıca bu bireylerin, koruyucu sağlık hizmetlerini kullanma oranları daha az, hastanede yatış ve acil servis gibi maliyeti yüksek hizmetlerden yararlanma oranları daha yüksek olmaktadır.

ÖZET OLARAK

- Yetersiz düzeyde sağlık okuryazarlığı;
- Koruyucu sağlık hizmetlerinin düşük oranlarda kullanımına,
- Semptomatik dönemde sağlık arama davranışında gecikmeye,
- Kişinin sağlık durumunun kötü olduğunu anlamasında yetersizliğe,
- Tıbbi önerilere/talimatlara uymamaya,
- Öz-bakım yetersizliğine,
- Sağlık giderlerinde ve
- Mortalitede artışa neden olmaktadır.

TEĖEKKÜRLE R